

RÜŞTÜ BOZKURT

Rekabet Gücü Nerede Başlar, Nerede Bitmez?

Kim aklını hızlı kullanıyor; insan ve sermaye kaynaklarını daha etkin değerlendiriyorsa, o öne geçiyor. Ve rekabet gücü yaratma bir yerde başlıyor; ama nerede biteceğini kimse bilemiyor

Masalda anlatılan "Kızıl Kraliçe" öyküsü tam da günümüzdeki rekabet koşullarını anlatıyor. Kızıl Kraliçe Alice'in elinden tutar; ormanda koşmaya başlarlar. Dur, durak bilmeksizin gayretli koşu sürer gider. Alice, birden çevresine bakınır ki onca gayrete, onca çabaya karşın hâlâ aynı yerde durmaktadırlar.

Şaşkınlıkla Kızıl Kraliçe'ye sorar:

"Olağanüstü gayretle koştuğumuz halde, neden hâlâ aynı yerdeyiz?"

Kızıl Kraliçe Alice'e sert bir bakış gönderir, der ki:

"Bütün çabamız yerimizi korumak içindi. Eğer ilerlemek istiyorsan, gücünü artırman, hızını şimdi koştuğunun iki katına çıkarman gerekir!"

Çağımızın enformasyon odaklı, küresel ve ağ kurumuna dayalı ekonomisinde, verimlilikler yaratıcı yenilik ve rekabet gücü de hız/esneklik ekseninde gelişiyor. Bu gelişme zenginlik üreterek insanların yaşamını kolaylaştırmaya çabalayan toplumlarda, rekabet gücünün nerede başladığı ve nerede bitmediği üzerinde derinliğine düşünmeye zorluyor.

ALGILAMA VE ANLAMA HIZI

Bireylerin, toplulukların ve toplumların algılama hızı ve anlama kapasitesi zenginlik üreterek insan yaşamını kolaylaştırmanın özünü oluşturuyor. Hiç kuşku yok ki, anlama performansımızın özünde de bilgi teknolojileri hayati öneme sahip. Gelişmeleri yaratan değil de izleyen bir toplum

iseniz;

- Yeni olguların adlandırılmasında,
- Adlardan kavramlar üretilmesinde,
- Kavramların terimlere dönüştürülmesinde,
- Kavram ve terimlerle düşüncelerin aktarılmasında,
- Düşüncelerin projelerde somutlaştırılmasında,
- Projelerin hayata taşınmasında; bir adım arkada kalmanın, öncü değil izleyici olmanın güçlüklerini de birlikte yaşama zorunda kalabiliyorsunuz.

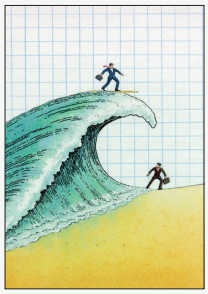
Kavramların bileşenlerini netleştirme güçleşiyor. Kavramlar ve düşünceler netleşmeyince, bir "ortak dil" yaratılamıyor; algılama eksiklikleri ortaya çıkıyor ve "anlama hızı" yani "rekabet zaafı" oluşuyor.

İzleyici olan toplumlarda "pragmatizm" ağır basarken; öğrenme ve öğretmenin temel aracı olan "kuramsal düşünce" arka plana itiliyor. Bir başka anlatımla, gerçekliğin zihni modele göre değiştiği bilinci yeterince gelişmiyor. Zihni modelin varsayımlarını sorgulama alışkanlığı yaygınlaşamıyor; derinleşemiyor. Zihni modelin varsayımlarını sürekli sorgulamayan; inançtan düşünceye geçememiş insanlarda, aklı başkasına emanet etme kolaycılığına daha sık rastlanıyor.

Önyargıların, yerleşik doğruların ve kalıp düşüncelerin yaygın olduğu; "anlamaya" değil "inanmaya" yatkın bir düşünce sisteminin; değişmelerin hızını, yönünü, niceliğini ve niteliğini gerektiği

gibi kavrayarak; eğilimlerin yarattığı fırsat ve tehlikeleri doğru biçimde algılaması da kolay olmuyor.

Rekabet gücü yaratacak insanların, önce dışa açık olmaları gerekiyor. Başkalarının ne yaptığı merakının peşinde koşan; dışarıda olup bitenleri anlayarak vaziyet alan, ürettiklerini sınır ötelerine götürerek satabilen insanları "dışa açık" nitelemesi ile anlatıyoruz. Oysa algılama ve anlama hızını artırmada dışa açıklık sadece bir adım. Bu adımı "dünyaya açık" bir donanımla güçlendirdiğimiz zaman, dünyamızda olup bitenleri doğru okuyabiliyor. Dünyayla açık olma kavramının özünde, başka dilleri konuşma, başka kültürleri anlama, onlara saygı duyarak, kendi kültürün içinde saygı uyandırma özellikleri yer alıyor.

Bugünün iletişim olanaklarında, karşılıklı bağımlılık ilişkileri alabildiğine yaygınlaşıyor. Çok kültürlü ilişkilerde sürekli "ince ayar özeni" gerekiyor. Mal ve hizmet üretiminde ve ticaretinde sürdürülebilirlik için, olup bitenleri algılama ve anlama hayatı önemdeki girdiyi oluşturuyor.

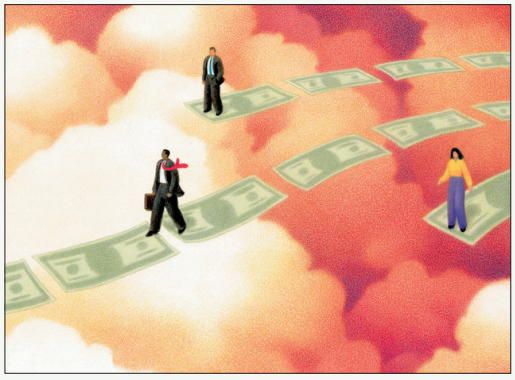
ANLAMANIN ÜÇ BOYUTU

Her "verinin" "malumat" olmadığını, her malumatın "bilgi" anlamına gelmediğini, her bilginin de "anlama"ya dönüşmediğini bilmeliyiz. Anlamanın üç boyutu vardır: Bilgi, sezgi ve farkındalık.

Biz hayatı anlamak için bilgilerimizi sürekli yenilemezsek; rakiplerimizden bir adım geride kalır; rekabet gücünü kaybederiz.

Sezgilerimizi düşünerek, okumalarla besleyerek, tartışmalarla çeşitlendirerek, deneyimlerimizle zenginleştiremezsek; üçayaklı "anlama merdiveninin" bir ayağı eksik kalır. O nedenle, dünyaya açık insan, aynı zamanda sezgilerini de zenginleştiren insandır.

Sezgiler bizim içinden geldiğimiz çevrenin kültürel değerleriyle, üretim sisteminin kısıtlarıyla, dünya genelindeki sistemlerin sınırlamalarıyla biçimleniyor. Sezgileri geliştirmeden anlamayı ilerletmenin, anlamayı derinleştirmeden de rekabet gücünü artırmanın imkânsızlığını bilerek kendimize yatırım yapma ihtiyacımız var.

Anlama merdivenin üçüncü ayağı olan "farkındalık", "ayrıntı bilgisi" gerektirdiği gibi, "bilgi kirliliğinden" nasıl kaçınmak gerektiğine ilişkin uzmanlık bilgisi de gerektiriyor.

Rekabet gücü, "zihinde hız ve esneklik" yaratma işi olmuştur. Rekabet gücü yaratan, o gücü koruyan ve geliştiren toplumlarda, ortak değerler üzerinde inşa edilen ortak iradenin; herkesin anlayabileceği ortak yararların, umut ve beklentiler yaratan projelerin, her anlamda sürdürülebilirliği güven altına alan kurumların bir bütün içinde işleyişine özen gösterilmektedir.

HER ANLAMDA HIZ GEREKİYOR

Sürdürülebilir rekabet gücü önce fiziki altyapıda, yeraltı ve yerüstü zenginliklerine ulaşabilmede hız gerektiriyor. Bilimsel ve teknolojik altyapıların günün koşullarına uygun olması, olmazsa olmaz koşulu oluşturuyor. Finansal sistemlerin işleyişi ve finansal olanaklara erişebilirliğin, rakiplerle şans eşitliği yaratan çeşitlilikte ve işleyişte olması kaçınılmaz bir sorumluluk olarak karşımıza çıkıyor. Yüksek düzeyde güvenirliği kanıtlanmış bir hukuk sistemi olmadan, rekabet gücünü sürdüren sistemi beslemek mümkün olmuyor. Hız ve esnekliği aksatmayan altyapılar (iletişim, ulaşım, OSB'ler vb.) kurulmadan rekabet gücü yaratmadaki "şans eşitliği" sağlanamıyor.

Tutarlı ve istikrarlı bir siyasal sistem olmadan; gelişme kanallarını açan bir "siyasi istikrar" ve güçlü bir "siyasi iradenin" rüzgârı, kalkınma çabalarının arkasına alınamıyor.

Güçlü bir orta sınıf yaratmadan; mevcut kaynaklar verimli kullanılamıyor; yeni kaynakların çekilmesi mümkün olmuyor.

Nereden bakarsak bakalım, ülkenin rekabet gücü, zihinden başlayarak fizik yapılara uzanan bir hız ve esnekliğin çevresinde gelişiyor; olgunlaşıyor.

BUGÜNÜN SORUNU DEĞİL

Moğollar, bir kabileden bir imparatorluk yarattıklarında en büyük güçleri, güçlü bir haberleşme ağı oluşturan YAV Sistemi idi.

Kennigton'un Napolyon'u yenmesinin ardında, tümevarımcı düşüncenin pragmatizmle, kuramsal düşünceyi birleştirmesi vardı.

Dünden bugüne rakiplerimizle baş etmenin temel kuralı değişmedi; sadece araçları ve uygulama biçimleri değişti.

Kim aklını hızlı kullanıyor; insan ve sermaye kaynaklarını daha etkin değerlendiriyorsa, o öne geçiyor. Ve rekabet gücü yaratma bir yerde başlıyor; ama nerede biteceğini kimse bilemiyor.

En iyisi mi, hemen işe başlayıp, zihni kapasitemizden, üretim gücümüze kadar bütün alanlarda hızımızı artıralım.

Sezgiler bizim içinden geldiğimiz çevrenin kültürel değerleriyle, üretim sisteminin kısıtlarıyla, dünya genelindeki sistemlerin sınırlamalarıyla biçimleniyor. Sezgileri geliştirmeden anlamayı ilerletmenin, anlamayı derinleştirmeden de rekabet gücünü artırmanın imkânsızlığını bilerek kendimize yatırım yapma ihtiyacımız var